

آینة

انتظا

سخنی با آقایان علما!

● **عباس عبدی**؛ به‌طور معمول برخی از علمای دین علاقه‌ای به شنیدن دیدگاه‌های برون‌دینی در نقد نگاه خود را ندارند، شاید به این علت که برای بیرون دین اعتباری قابل نیستند و آموزه‌های دین را کفایت‌شده می‌دانند، و از آن‌جا که در صحت و درستی این آموزه‌ها نیز شک و شبهه‌ای ندارند، نتیجه معلوم خواهد شد، این‌که دیگران شنونده باشند و آنان گوینده و در مقام وعظ و خطابه... هنگامی هم که از روی ناچاری چیزی و مطلبی از بیرون می‌بینند یا می‌شنوند، فوری برچسب سکولار و بی‌دینی می‌زنند و صدور دستور به جلوگیری از انتشار آنها می‌دهند و گمان دارند با این شیوه می‌توانند بنایی مستحکم را برقرار کنند. چنان از دانشگاه و آموزه‌های خارجی و... سخن می‌گویند که گویی کفر ابلیس است و آوردن این‌ها به داخل کشور همه توطئه بیگانه برای منحرف‌کردن خلائق بوده است.

جمهوری اسلامی

پاسداری از حرمت مرجعیت

● امام خمینی رضوان‌الله‌تعالی علیه وقتی شنیدند به یکی از مراجع اهانت شد، خطاب به طلاب جوان حوزه علمیه قم فرمودند اهانت به مراجع تقلید موجب قطع‌شدن ولایت الهی می‌شود. این سخن بسیار مهم و ماندگار باید آویزه گوش تمام اهالی حوزه علمیه به‌ویژه کسانی که عمر خود را در این مرکز روحانی سپری کرده‌اند باشد. با قطع نظر از اینکه ادعای جناب آیت‌الله یزدی در مورد افراد ملاقات‌شده توسط حضرت آیت‌الله شبیری‌زنجانی درست است یا نه، اصولاً کسی نباید به خود اجازه دهد در مورد اینکه یک مرجع تقلید باید با چه کسی دیدار کند و یا نکند نظر بدهد. این نوع دخالت در امور شخصی حتی در مورد افراد دیگر نیز جایز نیست.

کیم‌تان

دیروز می‌گفتند تقلید کار میمون است امروز نگران شان مرجعیت شده‌اند

● مدعیان اصلاحات که تا دیروز در توهینی آشکار، تقلید را کار میمون می‌دانستند، از هر فرصتی استفاده کرده و مقدسات را مورد هجمه قرار داده و از توهین به ائمه اطهار(ع) هم خودداری نکرده و نمی‌کنند، ولایت‌امیرالمومنین(ع) را در روزنامه‌های زنجیره‌ای زیر سوال برده و همه‌ساله در موعد تنظیم و تصویب بودجه علیه بودجه حوزه‌های علمیه جنجال می‌کنند، به دنبال نامه آیت‌الله یزدی به آیت‌الله شبیری‌زنجانی، نگران شان مرجعیت شده‌اند! ... مجید محمدی عضو حلقه کیان به‌عنوان یک مهره فراری به خوبی روحیه منافقانه مدعیان اصلاحات را توصیف کرده است. وی اواخر مهرماه ۱۳۸۸ در وبسایت رادیو فردا نوشت: «اعضای جنبش سبز اهل ریاضت نیستند. می‌خواهند با شورت کوتاه و تاپ بیرون بیایند. می‌خواهند سینه بزنند و اگر هوس کردند، شرابی بنوشند. آنها در ملاّ عام روزه‌خواری می‌کنند و نصر من الله و فتح قریب سر می‌دهند. در نماز جمعه با کفش و به صورتی مختلط پشت سر هاشمی نماز می‌خوانند و جای صلوات، سوت و تک می‌زنند».

گام‌های سوری اروپا در مسیر پیروسه آستانه

● **مهدی مرادی**؛ شنبه به‌رمان ترکیه، روسیه، آلمان و فرانسه در استانبول برای نخستین‌بار گرد هم آمدند و درباره سورهیه بحث و تبادل‌نظر کردند. دستورکارهای این نشست درباره تلاش‌ها برای حل‌وفصل سیاسی بحران سوریه از طریق نشست‌های آستانه و ژنو و تقویت آتش‌بس در ادلب در شمال‌غرب سوریه بود. بزرگ‌ترین غایبان این نشست، ایران، آمریکا و کشورهای عربی بودند. البته ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در این نشست تأکید کرد، حل بحران سوریه بدون ایران ناممکن است. اما نکته مهم در مورد مشارکت کشورهای اروپایی در این نشست است... در این شرایط که سوریه در دوران پسادعاش به‌سر می‌برد کشورهای مختلف که پیش از این به دنبال تقویت تروریست‌ها بودند، سعی دارند در روند سیاسی و مرحله گذار سیاسی در سوریه ایفای نقش کرده و به‌اصطلاح خود را صاحب نقش معرفی کنند. به همین دلیل دو کشور اروپایی آلمان و فرانسه در نشست استانبول شرکت و به‌صراحت به شکست توطئه غربی در سوریه اعتراف کردند... در بیانیه پایانی در حالی بر حاکمیت و وحدت سوریه تأکید شده که در سال‌های گذشته حاکمیت سوریه توسط غربی‌ها و با ابزار تروریست‌ها نشانه گرفته شده بود. روسیه نیز در این مسیر سعی دارد از شکاف به‌وجودآمده بین امریکای ترامپ و کشورهای اروپایی نهایت استفاده را ببرد و اروپایی‌ها را در مسئله سوریه مشارکت دهد. سوریه نیاز به حداقل ۲۵۰ میلیارد دلار هزینه دارد. برای تأمین این هزینه، باید برخی کشورهای اروپایی نیز در روند بازسازی سوریه مشارکت کنند. یکی از مهم‌ترین پیام‌های شرکت فرانسه و آلمان در نشست آستانه این است که آن‌ها در حال جد‌کردن مسیر خود از آمریکا از طریق تلاش برای پیوستن به روند آستانه در مورد سوریه هستند.

politics@sharghdaily.ir

دیپلماسی

ظریف به اسلام آباد رفت

زینب اسماعیلی

آزادی آنها ادامه خواهد داشت. تحلیلگرانی که منطقه مرزی ایران و پاکستان را خوب می‌شناسند، می‌گویند هرازگاهی حادثه گروگان‌گیری در نقاط مرزی ایران و پاکستان، نشان می‌دهد که این منطقه تحت‌تأثیر مسائلی است که خارج از حوزه اختیار دو کشور در دو سوی مرز است. اگرچه ایران به دلیل متضررشدن از این موضوع به شدت خواهان برخورد و تأثیرگذاری پاکستان است اما دولت مرکزی پاکستان تاکنون تلاشی چشمگیر برای حل این مسائل از خود نشان نداده است.

از آخرین حادثه گروگان‌گیری در منطقه مرزی میراجوه، دوهفته‌ای می‌گذرد. ربودن ۱۲ مرزبان ایرانی که گفته می‌شود توسط دو نفوذی انجام شده است، موجب برخی رایی‌ها بین مقامات دو کشور شد؛ از سفر سردار پاکپور فرمانده نیروی زمینی سپاه به اسلام‌آباد تا تماس تلفنی وزیر خارجه. بدیهی است که از خبر این ملاقات‌ها و رایزنی‌ها جزئیاتی منتشر نمی‌شود و چشم‌انتظاری خانواده مرزبان‌ها که عده‌ای سرباز بودند، تا لحظه و این امکان وجود داشت که با بخش این تصاویر

تحلیل ابراهیم رحیم‌پور، معاون اسبق وزیر خارجه، از گروگان‌گیری‌ها در مرز ایران و پاکستان:

اینجا هم پای عربستان در میان است

عمران خان دنبال ژست سیاسی است

روابط گرم داشته باشد، طبیعی است که در چارچوب میانجیگری آن را تعریف کنند تا باعث رنجش ایران و از سوی دیگر تحریک افکار عمومی داخل پاکستان نشود. در واقع اگرچه پوشش موضوع میانجیگری است، اما واقعیت موضوع، وضعیت وخیم و بد اقتصادی‌ای است که پاکستان درگیر آن است. از سوی دیگر، ارتش پاکستان نیز بر نخست‌وزیر این کشور تأثیر می‌گذارد. نخست‌وزیرانی هم که نمی‌خواستند تأثیر بگیرند، مثل آقای بوتو، جریمه می‌شوند (اعدام شد). ارتش و نظامی‌های پاکستان را نیز عربستان آموزش می‌دهد. با همه اینها و با توجه به دلایلی که ذکر شد، حتی ارتش پاکستان هم نمی‌تواند خیلی شفاف و معضل خود، این دو قدرت در نزاع نباشند و پشتوانه این کشور باشند. اگر در این چارچوب به موضوع نگاه کنید، متوجه می‌شوید در طول زمان و با تغییرات در داخل ایران و عربستان و همچنین تغییرات در پاکستان، این استراتژی و راهبرد ثابت بوده است. در دوره خدمت من، آقای ضیاءالحق تحرکاتی داشت و بعد از او نیز دولت‌های بعدی به طرق مختلف این ختمشی را دنبال می‌کردند؛ تا زمان آقای نوازشریف. ایشان گرایش‌های عربستانی بیشتری داشت و با حمایت‌هایی به قدرت رسید. بااین‌حال نوازشریف نیز ژست میانجیگری بین ایران و عربستان را داشت. این یک استراتژی است و پاکستانی‌ها به دلیل نیازی که دارند، علاقه‌مند به میانجیگری هستند. در این نظر، طرح این پیشنهاد برای چندمین‌بار از سوی پاکستان طبیعی به نظر می‌رسد.

کاً اگرچه شما می‌فرمایید که پاکستانی‌ها این ژست سیاسی را دارند، اما همراه با این ژست، رابطه مستحکمی با عربستان دارند. رابطه نزدیک عربستان و پاکستان که با مرز مشترک دارد، چه مزیت‌ها و معایبی دارد؟ یا توجه به اینکه ایران رابطه چندان گرمی با عربستان ندارد.

این راهبرد و ژست است. به‌علاوه اینکه پاکستانی‌ها مدتی است با توجه به مشکلات ایران، به‌خصوص به دلیل دلارهای نفتی، گرایش بیشتری به عربستان پیدا کرده‌اند. وقتی آقای عمران‌خان می‌گوید اگر تا دو ماه دیگر به ما کمک نشود، کشور از نظر اقتصادی ورشکسته می‌شود و ایران هم قادر نیست چنین کمکی به آنها بکند، طبیعی است به سمت عربستان گرایش پیدا کنند. راهبرد پاکستان با توجه به افکار عمومی داخلی این کشور، درخور توجه است؛ چون پاکستان اقلیتی مستحکم شیعه و جمعیت چشمگیر اهل سنی دارد که از جهت قلبی با عربستان و وهابیت همراه نیستند؛ پس دولت این کشور نمی‌تواند به‌طور کامل به سمت عربستان گرایش پیدا کند. واقعیت ایران در مرزهای مشترک با پاکستان را نیز به این مسئله اضافه کنید؛ پس پاکستان حتی اگر بخواهد بیش از این هم با عربستان کار را داشت، مرزهای ایران با پاکستان بود. بالطبع ارتش پاکستان و نیروهای امنیتی و نظامی این کشور به منطقه مرزی ایران و پاکستان دخالتی ندارند، ولی پاکستان برای اینکه این اشعار را پاک‌سازی کند، باید هزینه‌های گزافی بپردازد. این اشعار پول می‌گیرند و سازماندهی‌شده هستند. بنابراین پاکستان قادر به این کار نیست. باید هزینه کند، اما حاضر به این کار نیست. پاکستان در مرزهای هند و افغانستان درگیر است و نمی‌خواهد در مرزهای مشترک با هند هزینه دیگری بکند. ایران هم که همیشه همسایه خوبی بوده و هیچ‌وقت آزار و اذیتی نداشته و نخواهد داشت. باید گفت این مسئله باعث کم‌لطفی دوستان ما در پاکستان یا سوءاستفاده بعضی از جناح‌ها در قسمت‌هایی از پاکستان شده است.

کاً پاکستان در مرزهای خود با افغانستان و هند درگیر است و این را همه می‌دانیم. آبا فقط این

عربی به نقل از یک منبع دیپلماتیک عالی‌رتبه نوشت: عادل‌الجبیر در تماس‌های خود با ایران راجع به برخی مسائل منطقه‌ای از جمله موضوع یمن گفت‌وگو کرده است. گمانه‌زنی این رسانه عربی براین است که عمران خان نخست‌وزیر پاکستان که هفته گذشته به عربستان سفر کرده بود، برای میانجیگری با هدف پایان جنگ یمن ابراز علاقه کرده بسود. اگرچه یک مقام عمانی نیز هفته گذشته میهمان تهران و جواد ظریف بود که ممکن است او نیز دنبال ایفای چنین نقشی بوده باشد. محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، نیز شب گذشته در صدر هیئتی سیاسی و نظامی به اسلام‌آباد سفر کرد. مسخنگوی وزارت خارجه درباره این سفر گفته: «در این سفر علاوه‌بر پیگیری آخرین اقدامات دولت پاکستان برای تأمین امنیت و آزادی مرزبانان کشورمان، درخصوص روابط دو جانبه و مهم‌ترین تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی گفت‌وگو و تبادل نظر می‌شود».

بر ورشکستگی تا دو ماه دیگر در صورت کمک نکردن به این کشور، باید گفت چه توقعی از چنین کشوری وجود دارد؟ آیا همه‌چیز در این کشور درست و سر جای خود است؟ هیچ خللی در ارتش، امنیت، اقتصاد، دولت و... این کشور نیست؟ جمله آقای عمران خان می‌گوید که وجود دارد. نکاتی هم درباره بخش مرزی ما وجود دارد؛ اینکه چگونه با این اشعار عمل کردیم و بده‌بستان داشتیم و مسائل دیگری است که باید دقیق‌تر ارزیابی شود. اینکه چرا این‌گونه اتفاق‌ها تکرار می‌شود و آیا قابل مهار و کنترل نیست؟ البته با نیت عربستان همخوانی ندارد و قابل بده‌بستان نیست، اما شاید ما هم باید در بعضی از راهبردهای خود در مرز، ابزارهای جدید را به کار بگیریم و توجه بیشتری کنیم. به‌هرحال نیروهای ما در مرزهای دیگر، درگیر هستند و ما هم بیش از این حد، توان فردی، نظامی، نیرویی و هزینه‌ای نداریم.

کاً کمی به عقب بازگردیم. سال ۹۵ بود که تعدادی مرزبان کشته شدند و یکی از آنها پیش از یک سال اسیر بود که چند ماه پیش آزاد شد. از روند آزادی و پیگیری آن ماجرا با توجه به اینکه موضوع در حوزه معاونت شما در وزارت خارجه رخ داده بود، چیزی خاطرتان هست؟ این همان پرونده‌ای بسود که مولوی عبدالحمید وارد شد و رایزنی کرد. شاید بازخوانی آن ماجرا برای این مورد جدید هم به کار بیاید.

آقای مولوی عبدالحمید و دوستان ما در بلوچستان، واقعا کمک کردند و حتی بعضی از این حرکات را محکوم می‌کنند. بنابراین با یک بومی‌سازی نظامی و سیاسی بهتر می‌توان این‌گونه مسائل را حل کرد. آن شخصی هم که اسیر بود به‌تازگی آزاد شد. مذاکرات و تماس‌های متعدد منجر به این اتفاق شد. معمولاً این مرزبان‌ها را گروگان می‌گیرند و بعد پیغام می‌دهند و باج‌خواهی می‌کنند. گاهی اوقات خواهان تبادل زندانی‌ای می‌شوند و همه اینها در طول زمان به پاکستان رفته و حرف‌های خود را زده و حرف‌ها را هم شنیده است. دو همسایه معمولاً به هم نیاز دارند و ممکن است چنین اتفاقاتی بین طرفین بار دیگر رخ بدهد؛ بنابراین دولت‌ها و نظامی‌ها باید با حسن نیت با هم صحبت کنند تا بتوانیم به یک راه‌حل برسیم.

کاً شما در فراز قبلی گفتید که صبر ما هم حدی دارد و در دولت آقای روحانی هم به نقطه حساسی در این زمینه رسیدیم بودیم. به نظران کاسه صبر ایران ممکن است لبریز شود؟

اینکه پاکستان قادر نباشد مرز را امن کند و به ایران هم اجازه تحرک ندهد، درست نیست. با باید به ایران بگوید که اجازه نمی‌دهد این اتفاق رخ دهد و مسیبدان را دستگیر می‌کند و تحویل ایران می‌دهد یا اینکه اگر ناتوان هستند به ایران اجازه بدهند که به‌طور ماثا تا ۵۰ کیلومتری مرز هلی‌کوپتر ببرد، خمپاره بزند، نیرو وارد کند و در کل، منطقه را هم شنیده است. پاکستان نه کار اول را انجام می‌دهد و نه مجوز مورد دوم را به ایران می‌دهد. از این جهت، ایران هم نمی‌تواند مرتب شاهد بروز چنین اتفاقاتی در مرز مشترک باشد. قاعدتا با باید رضایت دهند یا ایران به‌خاطر امنیت خود هر کاری که در دستش برمی‌آید، انجام دهد. ایران در عراق و سوریه، پایگاه تروریست‌هایی را که تحرکاتی علیه ایران داشتند با موشک هدف قرار داد. این حق طبیعی ایران است؛ اما فعلاً درمورد پاکستان این کار را نکرده، البته اگر این مسائل ادامه پیدا کند، ایران در قاعده‌ها بین‌المللی اجازه دفاع از خود را با ابزارهای مختلف دارد.

خبر

وال استریت ژورنال:

آمریکایی‌ها نگران حملات تلافی جویانه ایران

● روزنامه آمریکایی، وال‌استریت ژورنال با تکیه بر ادعای حضور نظامی ایران در سوریه نوشت: اگرچه کاخ سفید از مداخله نظامی اسرائیل (رژیم صهیونیستی) در سوریه علیه نیروهای حمایت‌شده آمریکایی نسبت به حملات تلافی جویانه هشدار داده‌اند. به نوشته این روزنامه، رژیم صهیونیستی یک کارزار نظامی تهاجمی را در سراسر سوریه علیه گروه‌های حمایت‌شده از سبوی ایران آغاز کرده است. این اقدام اگرچه از سبوی کاخ سفید مورد استقبال قرار گرفته، نگرانی‌هایی را نیز برای مقامات نظامی آمریکا ایجاد کرده، مقامات نظامی آمریکا با وجود استقبال از حملات اخیر این رژیم در سوریه به بهانه مقابله با ایران، می‌گویند اگر ایران اعتقاد داشته باشد آمریکا پشت این حملات قرار دارد، نیروهای مورد حمایتش ممکن است در عراق و سوریه هدف قرار گیرند.

ادامه از صفحه اول

قانون در چرخه

بوروکراسی ناکارآمد

نحوه اعمال قدرت، موضوع امر اداری است و نمی‌توان از تأثیر بسزای سازمان‌های بوروکراتیک در ساختار سیاسی هر جامعه فارغ شد.
۳. اصطلاح بوروکراسی (دیوان‌سالاری) دو ساخت را تداعی می‌کنند؛ یکی مجموع مقامات اداری یا همان رژیم حقیقی و دوم سازمان‌های رسمی یا همان رژیم حقوقی. هرچند کاربرد رایج واژه بوروکراسی ناظر بر وصف منفی فساد اداری یا کاغذبازی، کرختی و رشوه‌گیری است اما وصف مثبت آن، دلالت بر اقتدار قانونی- منطقی مستظهر به مشروعیت نظام اداره امر عمومی دارد. براساس این یک نظام بوروکراتیک اعطاف‌پذیر به‌طور اثربخش و کارا ضمن تقسیم کار، تدوین دستورالعمل‌ها، تهیه مقررات و رویه‌ها، تعیین شرح وظایف و حدود اختیارات اداره می‌شود.

۴. گاه خود نظام اداری به دلیل بافت و ساخت ناموزون و نامنسجم، به یکی از موانع اصلی اجرای قانون و به‌تبع آن، استقرار حاکمیت قانون بدل می‌شود. ازجمله ویژگی‌های یک بوروکراسی توانمند «یکپارچگی» (انسجام) است که ضامن کارآمدی است؛ تمرکز نهادی، یکی از مؤلفه‌های اساسی برای حفظ یکپارچی بوروکراسی محسوب می‌شود. قابلیت انتقال اثر سیاست‌های کلان به سطوح خرد به «رسانایی» سیستم تعبیر می‌شود. اگر به هر دلیل، در مسیرهای ارتباطی میان سیاست‌گذاران و کسل و اختلال ایجاد شود، یکی از اولین پیامدها، اجراشدن قانون است. اجرای قانون، نیازمند وجود بوروکراسی واجد «هماهنگی» است؛ به این معنا که تصمیم‌گیری واقدامات هریک از بخش‌های دولت که اجرای قانون به نحوی منوط به تصمیمات و اقدامات آنهاست، می‌تواند بر اجرای مربوط به اجرای قانون و در نهایت، اصل اجرای قانون تأثیرگذار باشد. علاوه بر آنچه گفته شد، عدم پاسخ‌گویی و مسئولیت‌پذیری، تأثیر سوئی بر فرایند اجرای قوانین نهادی بر جای می‌گذارد. در بوروکراسی‌های غیرپاسخ‌گو، عدم اجرای قانون آن چنان نظام‌مند و گسترده است که به‌تدریج به امری معمول و نه چندان بدیل از انتظار تبدیل می‌شود و مقامات اجرایی ضرورت چندیانی حتی برای توضیح یا توجیه دلایل عدم اجرا نیز احساس نمی‌کنند.

۵. یکی از نمونه‌های قابل‌توجه این کارش که از یک سو «ناشناکر ناگامی سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران در تنظیم و تمشیت امور از طریق قانون‌گذاری و انوسود دیگر، ناتوانی نظام عریض‌طویل بوروکراسی در اجرای قانون است»، فرایند ساماندهی، تسهیل و سرعت‌بخشیدن به تجارت فرامرزی اعم از صادرات و واردات است؛ در گزارش مرکز پژوهش‌ها، به الکترونیکی‌کردن فرایندهای تجارت خارجی، به‌ویژه تعیین پنجره واحد توجیه شده و اداسیب‌هایی نظیر وجود قوانین متکثر و مقررات متعدد و ممویات دولتی نامهمگون و پراکنده درباره پنجره واحد تجارت فرامرزی و وجود نهادهای، رویه‌ها و سامانه‌های موازی و هم‌پوشان دراین‌باره و در نهایت عدم توقیف در استقرار پنجره واحد شفاف و کارآمد تجارت فرامرزی، کالبدشکافی شده است.

۶. در نظامی که یکی از اشتغالات و علایق اصلی قانون‌گذاران، تصویب قوانین به‌منظور اصلاحات نهادی است، بوروکراسی حاضر در کشور به دلیل برخوردار نبودن‌بد از ویژگی‌های انسجام، هماهنگی، رسانایی و پاسخ‌گویی، فاقد ظرفیت لازم برای اجرای قوانین است. چنان‌که در بخش پایانی گزارش مرکز پژوهش‌ها تصریح شده است: «ضروری است سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران ایرانی، در تدوین و تصویب سیاست‌ها و قوانین، به ظرفیت بوروکراسی کشور در اجرا نیز توجه داشته باشند. به‌ویژه اتجا که غرض از تصویب قانون، اصلاحات نهادی است، عطف توجه به دغدغه‌ها گفته‌شده صدچندان ضرورت دارد. چه‌بسا لازم است سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران، به‌جای آنکه انبوهی از تکالیف سنگین و البته به همان اندازه دشوار در اجرا را برعهده دولت بگذارند، درباره ساختار بوروکراسی در دولت تأمل کنند و چاره‌ای برای انسجام و هماهنگی بیشتر بوروکراسی بیندیشند».